

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ.

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ

ΜΩΝ

Γ
Ι
Α

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΑΔΕΛΦΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Έτησια Συνδρομή Περιοδικού, διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρχ. 50
» διὰ τὸ ἐξωτερικὸν \$ 3

Διευθύνσεις συμφώνων τῷ Α. Ν. 1092
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός», Υψηλάντου 45 - 47

Υπεύθυνος τυπογραφείου:
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 καὶ Σόλωνος

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : Ε' Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ Διεθνοῦ Συνδέσμου Νοσοκόμων «Florence Nightingale»	
ΜΑΚΑΡ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ – κ. ΔΕΡΜΕΖΗ (ἐκ μέρους κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ Κ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ)	Μηνύματα
Κ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Προέδρου Ε.Ε.Σ. :	Όμιλα
Ε. ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ, Προέδρου Ε.Σ.Δ.Ε.Ν. :	Προσφώνησις
YVONNE HENTSAH, Προέδρου τοῦ Συνεδρίου	Ἐναρκτήριος ομιλία
Μ. Δ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ :	Όμιλα
Δ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ :	»
MAJSA ANDRELL :	Όμιλα (Μετάφρασις Β. Α. ΛΑΝΑΡΑ)
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ	

στήμην, ούτως ώστε νὰ δύνανται νὰ ἀναλάβουν ἔρευνητικὴν ἔργασίαν ἐπὶ ζητημάτων τὰ δποῖα τὰς ἐνδιαφέρουν ίδιαιτέρως. Τὰ ζητήματα ταῦτα θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ διαχριθοῦν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας : 1) Εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸ ἀνθρώπινον ὑλικὸν μὲ τὸ δποῖον ἀσχολοῦνται καὶ 2) εἰς τὰ ἀφορῶντα αὐτὰς τὰς ίδιας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ ἔργου των ὡς νοσηλευτριῶν. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν περιλαμβάνεται ἡ στατιστικὴ μελέτη τῶν πασχόντων ἀπὸ ἀπόψεως τοῦ εἰδους τῶν παθολογικῶν των ἐπεξεργασιῶν, τῆς κοινωνικῆς των στάθμης, τοῦ μορφωτικοῦ των ἐπιπέδου κλπ. καὶ ἡ ἔξετασις τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων, τὰ δποῖα προκύπτουν κατὰ τὴν νοσηλείαν μιᾶς ἐκάστης τῶν διαφόρων διαδάσων καταστάσεων, εἰς τὰς δποῖας ἀνήκει τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο ὑλικόν. Εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, τὴν ἀφορῶσαν αὐτὰς ταύτας τὰς Ἀδελφάς, περιλαμβάνεται ἡ ἔξετασις τῆς ίδιας των νοσηρότητος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς ἔργασίας των εἰς τὸ νοσοκομεῖον, εἰς τὰς κατ' οἶκον νοσηλείας κλπ., ὡς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς των κοπώσεως, τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἔργου των ἐπὶ τοῦ ψυχισμοῦ των καὶ πλεῖστα ἄλλα ζητήματα συναφῆ. Ἡ μελέτη τοιεύτων θεμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει καλῶς διεξαγομένης καὶ λεπτομεροῦς στατιστικῆς ἔρευνης, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα, τὰ δποῖα θὰ ἀποβοῦν βεβαίως ὠφέλιμα τόσον διὰ τὸν κόσμον τῶν ἀρρώστων, ὅσον καὶ τῶν Ἀδελφῶν καὶ θὰ βελτιώσουν γενικῶς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ νοσηλευτικοῦ ἔργου.

Ἡ ἔθελοντικὴ προσφορὰ ἔργασίας, ἀνήκουσα εἰς τὸ πλαίσιον βασικῶν ἀρχῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι βεβαίως πολυτιμοτάτη καὶ ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρα ἀνάπτυξις αὐτῆς, πρέπει μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐπιδιωχθῇ. Πρὸς τοῦτο δμως ἀπαιτεῖται νὰ καλλιεργηθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν περισσότερον τὸ πνεῦμα τῆς προσφορᾶς, νὰ ἐνσταλαχθῇ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὸν προσκοπισμὸν καὶ εἰς κάθε ἴδρυμα τὸ δποῖον ἀσχολεῖται μὲ τὴν διάπλασιν τῆς νεολαίας. Τὰ παιδιὰ εἶναι τὸ ὑλικὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ τῆς Νεότητος, τοῦ δποίου τὰ μέλη θὰ ἀποτελέσουν ἀκολούθως τοὺς ἐνήλικας ἔθελοντάς.

Ἡ στενὴ καὶ καλὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν διπλωματούχων καὶ ἔθελοντῶν Ἀδελφῶν, ἀποτελοῦσα ἀπὸ μακροῦ παράδοσιν εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, εἶναι ὡσαύτως, ὡς ἐκ πείρας γνωρίζομεν,

πολυτιμότατον στοιχεῖον διὰ τὴν καλὴν ἀπόδοσίν των εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς, νοσηλευτικούς καὶ κοινωνικούς, τομεῖς οἵτινες εἶναι πολλάκις στενώτατα μεταξύ των συνδεδεμένοι.

Αἱ Ἐθελονταὶ Ἀδελφαὶ ἔχουσαι ὑπ’ ὅψιν τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἔργαζόμεναι — παρισταμένης ἀνάγκης — συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν συμβάσεων αὐτοῦ, πρέπει νὰ μορφώνωνται ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἐκάστης χώρας. Αἱ εἰδικεύσεις καὶ ἡ ἐν ὑπηρεσίᾳ ἔξασκησις αὐτῶν βοηθοῦν πολὺ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς μορφώσεώς των. Ἡ προσφορά των δὲν πρέπει νὰ ἀποτιμᾶται μόνον ὡς πρὸς τὴν ποσότητα ἀλλὰ — καὶ πρὸ παντὸς — ὡς πιὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἀποδιδομένου ἔργου, θὰ πρέπει δὲ νὰ παρέχεται εἰς αὐτὰς κάθε δυνατὴ διευκόλυνσις, ὡστε ἡ ὥρα προσελεύσεως καὶ ἀναχωρήσεώς των ὡς καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἔθελοντικῆς προσφορᾶς των νὰ μὴ προκαλοῦν δυσχερείας εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς των ζωῆς, οὕτως ὡστε νὰ μὴ ἐλαττώνουν τὴν χαρὰν τῆς προσφορᾶς των καὶ νὰ μὴ τὰς ἀναγκάζουν ἐν τέλει νὰ διακόπτουν τὴν βοήθειάν των παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν των.

Τὰ λεχθέντα δὲν εἶναι βεβαίως κάτι τὸ νέον διὰ τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου μας, οὔτε καλύπτουν τὸ εύρυτατον πλαίσιον τῆς νοσηλευτικῆς. Συνοψίζουν ἀπλῶς σκέψεις τινάς, αἱ δποῖαι προέρχονται ἀπὸ τὴν πεῖραν τοῦ ἔργου μας καὶ ἀπὸ τὰ προβλήματα τὰ δποῖα μᾶς παρουσιάζουν. Πολλὰ τῶν προβλημάτων τούτων εἶναι δι’ ὅλας τὰς χώρας μας κοινά, ἄλλα δυνατὸν νὰ εἶναι ὡς πρὸς τὴν σημασίαν ἡ ὡς πρὸς τὸ εἶδος διάφορα. Εἶναι συνεπῶς φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν των διάφοροι ἀντιλήψεις. Θὰ ἦτο λίαν ἐνδιαφέρον καὶ εὐχάριστον, ἐὰν αἱ διατυπωθεῖσαι σκέψεις παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς συζήτησιν κατὰ τὴν δποίαν θὰ ἡκούοντο καὶ ἄλλαι ἀπόψεις καὶ θὰ προέκυπτον χρήσιμα συμπεράσματα ἡ θὰ ἔχαράσσοντο καὶ ἄλλαι κατευθυντήριοι γραμματὶ ἐνεργείας. Οἱ δρόμοι οἱ δημητρίες εἰς τὸν σκοπὸν μας εἶναι πολλοί. Ἀνεφέρθησαν ὠρισμένοι. Ἀσφαλῶς ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι. "Ἄς ἀκολουθήσουμε σταθερῶς ἐκείνους ποὺ θὰ κριθοῦν συντομώτεροι καὶ καλλίτεροι, μὲ δόηγὸν τὸ παράδειγμα Ἐκείνης πού, ἀλύγιστη στὶς ἀφάνταστες δυσκολίες, ἀνοιξε τὸ πρῶτο μονοπάτι, μὲ τὴν λυχνία στὸ χέρι καὶ μὲ τὴν φλόγα τῆς πίστεως στὴν καρδιά, τῆς Πάτρονος τοῦ Συνδέσμου μας, τῆς Florence Nightingale.

Η ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

**‘Ομιλία κ. Δ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Διευθυντοῦ Δημοσ. ‘Υγιεινῆς
‘Υπουργείου ‘Υγιεινῆς καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας**

Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ Δημοσίας ‘Υγείας! ‘Η υπέροχος αὐτὴ ἐκπροσώπησις ἐνὸς θαυμασίου θεσμοῦ, ὅστις καθιερώθη εἰς τὰς συγχρόνους Κοινωνίας διὰ τὴν προστασίαν τῆς Δημοσίας ‘Υγείας καὶ

τὴν ἄνοδον τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου ἐνὸς Λαοῦ.

‘Οπόσας πολυτίμους ὑπηρεσίας κρυφὰς καὶ φανερὰς δὲν προσέφερεν εἰς τὸν ἀνθρωπὸν καὶ ποσάκις δὲν ἐθυσιάσθη εἰς

τὸν βωμὸν τοῦ καθήκοντος ἀπεργαζομένη τὸν «ἀγῶνα τὸν καλόν»!

‘Οποία θετικὴ προσφορὰ ἐκ μέρους τῆς διὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ πάσχοντος ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ ὑγιοῦς καὶ ποία ἵκανοποίησις ἀπὸ τὴν ἐπίλυσιν τῶν δυσκόλων ‘Ὑγειονομικῶν καὶ Κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας. Κατὰ γενικὴν δύμολογίαν ἡ ‘Ἐπισκέπτρια ’Αδελφὴ εἶναι τὸ ἴδεωδες ὅργανον, τὸ δποῖον ἐφευρέθη ποτὲ διὰ τὴν ὅργανωσιν τῶν ‘Ὑγειονομικῶν ‘Ὑπηρεσιῶν ἐνὸς Κράτους, καὶ ἀνυπολογίστου ἀξίας ἀντικείμενον ἐποικοδομητικῆς καὶ ἀποδοτικῆς ἐργασίας. ’Εὰν δὲ ληφθῇ ὑπ’ ὅψιν ἡ ἴδιομορφία αὐτῆς ταύτης τῆς νόσου, ἥτις ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπέρχεται ἀποτόμως οὔτε ὀφείλεται μόνον εἰς τὸν μικρόβιον, ἀλλ’ εἶναι ἀθροισμα καὶ ποικίλων ἄλλων παραγόντων, ἀγνώστων ἐνίοτε, ώς ἡ ἴδιοσυγκρασία τοῦ ἀτόμου, ἡ κληρονομικότης, ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις τοῦ πάσχοντος, ἡ διατροφή, ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος κλπ., τότε καθίσταται ἔκδηλον ὅτι ἡ παρεμβολὴ τῆς ’Ἐπισκέπτριας ’Αδελφῆς εἰς ὅλα τὰ στάδια ἐπελεύσεως τῆς νόσου καὶ ἡ καταβαλλομένη ὑπ’ αὐτῆς προσπάθεια πρὸς ἄρσιν τῶν αἰτίων αὐτῆς ἡ καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς πορείας τῆς νόσου, εἶναι σπουδαιοτάτη καὶ ἐνίοτε πολυτιμοτέρα καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς συμβολῆς τοῦ ἱατροῦ.

’Εὰν κατωρθώναμεν νὰ τοποθετήσωμεν ’Ἐπισκέπτριας ’Αδελφὰς εἰς ὅλα τὰ οἰκιστικὰ σημεῖα τῆς Χώρας, ἴδιᾳ εἰς τὴν ὑπαιθρὸν καὶ εἰς τὴν ἐνδεδειγμένην ἀναλογίαν, τότε ὅχι μόνον ἡ Δημοσία ὑγεία θὰ ἥτο διάφορος, ἀλλὰ καὶ τὸ ‘Ὑγειονομικὸν ἐπίπεδον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου θὰ παρουσιάζετο ἄκρως ἵκανοποιητικόν.

’Αλλὰ δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ἔξαρωμεν τὸ ἔργον τῆς ’Ἐπισκέπτριας ’Αδελφῆς, γνωστὸν ἄλλως τε εἰς πάντας, οὔτε νὰ ὑπερβάλωμεν τὰς ἀφθάστους ὑπηρεσίας τὰς δποίας προσφέρει αὕτη εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν. ”Αλλως τε αἱ δραστηριότητες καὶ τὰ καθήκοντά της ἔχουν κατὰ καιροὺς ἀναγγελθῆ καὶ κωδικοποιηθῆ εἰς τὰ ἐπίσημα κείμενα τῶν διαφόρων

ὅργανώσεων καὶ παρέλκει ἡ ἐνταῦθα παράθεσίς των. Σκοπός μας εἶναι, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, νὰ ὑποδείξωμεν, κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ὡρισμένους τρόπους καὶ μεθόδους, αἵτινες πηγάζουν ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐργασίας τῆς ’Ἐπισκέπτριας ’Αδελφῆς ἴδιᾳ τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων καὶ δι’ ὃν εἶναι δυνατή ἡ ἔτι περαιτέρω ἐξύψωσις τοῦ θεσμοῦ καὶ ἡ βελτίωσις τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς. Πολλὰ μέτρα θὰ ἡδύναντο νὰ παρατεθοῦν γενικὰ καὶ εἰδικά, τὰ κυριώτερα ὅμως τούτων θὰ ἡδύναντο νὰ συνοψισθοῦν ως κάτωθι.

1. Προσόντα : ’Η ’Ἐπισκέπτρια ’Αδελφὴ πρέπει νὰ ἐμφορῆται ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ καὶ πίστεως πρὸς τὸ μέγα ἔργον τὸ δποῖον ἀναλαμβάνει. Νὰ κέκτηται ἀμεμπτον ἥθος διὰ νὰ παραδειγματίζῃ καὶ νὰ καθοδηγῇ. Νὰ εἶναι ὡπλισμένη μὲ ψυχικὸν σθένος καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ καθῆκον καὶ νὰ εἶναι ἔτοιμη δι’ ὅλας τὰς ἀντιξοότητας, τὰς δποίας τυχὸν θὰ συναντήσῃ ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός της καὶ ἐνίοτε καὶ τὰς ἀπογοητεύσεις τὰς δποίας θὰ δοκιμάσῃ. ’Ανεξαρτήτως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους ἡ τῆς ’Οργανώσεως εἰς ᾧν ὑπηρετεῖ, πρὸς οἰκονομικὴν τακτοποίησίν της, δὲν πρέπει νὰ δίδῃ αὕτη τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀποβλέπει εἰς οἰκονομικὰ καὶ ἄλλα λειτουργήματα καὶ ἔτι περαιτέρω διακονίαν καὶ εἶναι ἔτοιμη διὰ πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ, τούτεστι, τῆς σωτηρίας τῶν συνανθρώπων της. ’Ιεραπόστολος λοιπὸν πραγματικὴ μὴ ὑπολογίζουσα μόχθον καὶ ἀγῶνα σκληρὸν οὔτε καὶ χρόνον καὶ τόπον ἐργασίας, ἀλλὰ προσφέρουσα τὰς ὑπηρεσίας της ἀφειδῶς καὶ ἀγογγύστως παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὸν πλησίον. Πᾶσα ἀντίθεσις ἀπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς εἶναι ἀπορριπτέα καὶ δέον νὰ θεωρῆται ἀκαταληλότης τῆς ’Ἐπισκέπτριας ’Αδελφῆς, εὐθὺς ἔξαρχῆς δὲ νὰ ἀποκλείεται ἡ εἰσδοχὴ τοιούτου τραχέως χαρακτῆρος εἰς τὸν τίμιον κλάδον τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς ’Ἐπισκέπτριας.

2. Εκπαίδευσις : Τὸ ὑπάρχον σύστημα ἐκπαιδεύσεως τριετοῦς φοιτήσεως εἰς Σχολὰς ἐσωτερικῆς διαβιώσεως

κρίνεται ἐπαρκὲς ἀλλὰ θὰ ἡδύνατο νὰ τροποποιηθῇ διὰ τῆς προσθήκης ἐνὸς ἔτους ἀκόμη καὶ παρακολουθήσεως μαθημάτων εἰς Ἰατρικὰς καὶ Ὑγειονομικὰς Σχολὰς μετὰ ἰατρῶν διδασκομένων ὅμοιών.

Ἡ ἔξειδίκευσις ὅμως τῶν Ἐπισκεπτριῶν εἰς Ἐπισκεπτρίας Σχολικῆς Ὑγεινῆς ἐργοστασίων, φυματιώσεως, καρκίνου, μητρότητος, ψυχικῆς ὑγεινῆς, ἀποκαταστάσεως κλπ. δὲν κρίνεται ἀποδοτική. Πρέπει νὰ γενικευθῇ τὸ πολυδύναμον σύστημα διὰ δύο λόγους:

α) Διότι εύρισκεται πολλάκις πρὸ διαφόρων μικτῶν καὶ πολυπλόκων προβλημάτων μὴ δυναμένων νὰ διαχωρισθοῦν ἀλλήλων, διότι ταῦτα εἶναι ἀλληλεξαρτώμενα καὶ σύνθετα. Ἡ εἰδικεύμένη Ἐπισκέπτρια πρὸ αὐτῶν θὰ εύρεθῇ εἰς ἀδυναμίαν νὰ τὰ ἀντιμετωπίσῃ ἵκανο ποιητικῶς. Ἐνῶ, δταν ἔχη ἐκπαιδευθῆ πολυδύναμως, ναὶ μὲν θὰ ἔχη ὀλιγωτέρας γνώσεις εἰς τὸ εἰδικὸν θέμα, ἀλλὰ θὰ τὸ συζεύξη μὲ ἄλλα σημεῖα κοινὰ ἢ παράλληλα ἄλλης εἰδικότητος καὶ θὰ ἐπιτύχη τὴν ἐπίλυσίν του εὔκολότερον.

β) Διότι εἰς τὴν ὑπαίθρον, ἔνθα σπανίζουν αἱ Ἐπισκέπτριαι, δὲν εἶναι εὔκολον νὰ τοποθετῶμεν πολλὰς ἔξειδικευμένας Ἐπισκέπτριας. Ἀπεναντίας αἱ ὑπάρχουσαι πρέπει νὰ εἶναι ἐφωδιασμέναι μὲ ὅλας τὰς γνώσεις πρὸς ἀνάληψιν ἐνεργειῶν καὶ παροχὴν ὑπηρεσιῶν πάσης φύσεως. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει μὲ τοὺς ἰατροὺς τῆς ὑπαίθρου, οἵτινες εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Γενικῆς Ἰατρικῆς καὶ οἱ εἰδικοὶ εύρισκονται εἰς τὰς πόλεις. Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἀνωτέρω λόγων, ἡ Ἐπισκέπτρια πρέπει νὰ εἶναι μία ἀνεγνωρισμένη ἀρχή, νομοθετικῶς κατωχυρωμένη διὰ νὰ τὴν ὑπολογίζουν καὶ νὰ δύναται νὰ ἐπιβληθῇ. Μόνον οὕτω θὰ ἀποκτήσῃ τὸ κῦρος καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιβάλῃ ὅρους ὑγεινῆς, νὰ διδάξῃ καὶ νὰ πείσῃ.

δ) Εὔκολίαι καὶ μέσα ἐργασίας: Πρέπει νὰ τῆς παρασχεθοῦν περισσότεραι εὔκολίαι καὶ πληρέστερα μέσα ἐργασίας. Μέσα κινήσεως, μέσα οἰκονομικά, μέσα εἰσαγωγῆς ἀσθενῶν εἰς νοσοκομεῖα, ἀσυλα, παιδικούς σταθμούς, μέσα ἐργαστηριακῶν ἔξετάσεων κλπ.

ε) Ἀναλογία ἀριθμοῦ: Ἡ ἀναλογία 1 : 5000, εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη. Πρέπει νὰ μειωθῇ εἰς 1 : 3000, δεδομένου ὅτι ἡ Ἀ)φὴ ἀσκοῦσα πολλάκις καὶ νοσηλευτικὴν καὶ προκειμένου περὶ ὁρεινῶν περιοχῶν καὶ νήσων, λόγῳ τῶν ἀποστάσεων, δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ. Ἡ ἀναλογία 1 προϊσταμένης πρὸς 5 ἔως 6 Ἐπισκέπτριας κρίνεται ἐπαρκής.

ζ) Ἰατρικαὶ Ὑπηρεσίαι: Εἰς τὴν Ἐπισκέπτριαν δέον νὰ παρασχεθῇ ἡ εὐχέρεια παροχῆς ὠρισμένης ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἰατροῦ, ἥτοι πρῶται βοήθειαι, δηλητηριάσεις κλπ.

η) Τομεῖς Δράσεως: Ἡ πρόληψις καὶ ἡ καταπολέμησις τῶν λοιμωδῶν νόσων δέον νὰ εἶναι ἐντατικὴ εἰς τὰ χρόνια νοσήματα, διὰ τὰ ὅποια ἡ θεραπεία εἶναι δυσκολωτέρα. Κυρίως δὲν πρέπει νὰ ὑστερῇ ἡ ψυχικὴ ὑγεία. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἀσχοληθῆται μὲ τὰς δύο ἀκραίας ἥλικίας, τὴν παιδικὴν καὶ τὴν γεροντικὴν. Γενικῶς οἱ τομεῖς δράσεως τῆς Ἀδελφῆς δέον νὰ ἐκτείνωνται εἰς τὰ κάτωθι ἀντικείμενα Δημοσίας Ὑγείας, ἐκτὸς τῶν τῆς νοσοκομειακῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως:

1. Βιοστατιστική.
2. Πρόληψις καὶ καταπολέμησις ὁξειῶν λοιμωδῶν νόσων.
3. Πρόληψις καὶ καταπολέμησις χρονίων νόσων.
4. Προστασία Μητέρας καὶ Παιδιοῦ.
5. Ατυχήματα.
6. Ἐξυγίανσις τοῦ περιβάλλοντος.
7. Καταπολέμησις ὀχλήσεων. Ἡτοι θορύβων, δυσοσμιῶν καὶ μολύνσεως τῆς ἀτμοσφαίρας.
8. Διατροφὴ καὶ Ὑγεινὴ τροφίμων.
9. Βιομηχανικὴ Ὑγεινὴ καὶ Ὑγεινὴ τῆς Ἐργασίας.
10. Ὑγειονομικὴ Διαφώτισις.
11. Ἐργαστήρια Δημοσίας Ὑγείας.
12. Ὁδοντικὴ Ὑγεινή.
13. Σχολικὴ Ὑγεινή.
14. Γηριατρική.

θ) Τρόπος ἐργασίας: Ἡ ἐργασία τῆς Ἐπισκέπτριας πρέπει νὰ εἶναι ἐπαγωγική. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην

έπαγωγική είναι ή ἐκ τοῦ μέρους πρὸς τὰ καθόλου. Θὰ ἔκκινῃ ἀπὸ τὴν πάσχουσαν περίπτωσιν καὶ θὰ ἐπιδίδεται εἰς τὴν ἐπιδημιογικὴν ἔρευναν διὰ τὴν ἀνίχνευσιν νέων περιπτώσεων καὶ ἐπαφῶν ὡς καὶ τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τοῦ περιβάλλοντος. Τὸ τρίπτυχον, ἐνῷ θὰ κινῆται, θὰ είναι «ἄτομον - οἰκογένεια - κοινότης». Φροντὶς διὰ τὸ ἄτομον, σύμβολον διὰ τὴν οἰκογένειαν. Ὁργάνωσις τῆς κοινότητος πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ὑγειονομικῶν τῆς προβλημάτων. Τὸ σπίτι, ὁ μέγας ἀποδέκτης διδασκαλίας διὰ μίαν ὑγιεινὴν ζωὴν. Ἐκάστη ἐπίσκεψις καὶ μία διδασκαλία πρὸς ἐπιβολὴν ὅρων ὑγιεινῆς. Ἐφαρμογὴ ὑγειονομικῶν κανονισμῶν, φίλη πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ ἐξυπηρετική, ἔμπιστος καὶ πολύτιμος σύμβουλος. Ἀναγνώρισις τῶν ἀναγκῶν ἀλλὰ καὶ ἐνέργειαι διὰ τὴν θεραπείαν των. Ἡ ὁμάς — σχολεῖον, ἐργοστάσιον — ἔτερος τόπος ἀναλήψεως πρωτοβουλίας καὶ δράσεως. Ὁργάνωσις αὐτῆς ὑγειονομικῶς καὶ ἔμφασις εἰς τὰ προβλήματα τῆς ὑγείας. Κοινωνικὸς σύμβουλος

καὶ ὁδηγὸς καλῆς συμπεριφορᾶς. Ἰδρυσις συμβουλευτικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἐπιστράτευσις ἔθελοντῶν ὑγείας. Δὲν πρέπει ν' ἀμελῇ καὶ τὰ συναισθηματικὰ προβλήματα τοῦ πληθυσμοῦ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὑγείαν του. Συμμετοχὴ εἰς συμβούλια καὶ συνεδριάσεις, ἐξῶν δύναται νὰ προκύψῃ τι τὸ καλὸν διὰ τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων. Συμμετοχὴ εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν κοινωνικῶν προγραμμάτων Δημοσίας ὑγείας. Τέλος, ἡ Ἐπισκέπτρια πρέπει νὰ πρωτοστατῇ εἰς πᾶσαν πνευματικὴν κίνησιν τῆς κοινότητος ἀλλὰ καὶ σωματικὴν προαγωγὴν τῶν μελῶν αὐτῆς. Φυσικὸς προϊστάμενός της ὁ ὑγιεινολόγος ἰατρός, ἀλλὰ καὶ πᾶς ἰατρός, ἐφ' ὅσον θὰ τὸν βοηθῇ εἰς τὴν διάγνωσιν, τὴν νοσηλείαν καὶ τὴν θεραπείαν, προσαρμοζούμενη καταλλήλως.

Ἐὰν λοιπὸν κατορθωθῇ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ὅσα ἀνωτέρω ἔξεθεσα, ἐλπίζω νὰ βελτιωθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἐπισκέπτριας Ἀδελφῆς καὶ νὰ ἀποδώσουν ἔτι περισσότερον τῶν μέχρι τοῦδε, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ὑγείας τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ (IMPROVING PUBLIC HEALTH NURSING SERVICE)

‘Υπὸ τῆς κ. MAJSA ANDRELL - Διευθυνούσης τοῦ Τμήματος Νοσοκόμων
‘Υπουργείου ‘Υγιεινῆς Σουηδίας

Τὸ σημερινὸν θέμα εἰς τὸ προκαταρκτικὸν πρόγραμμα ἐπεγράφετο «Νέαι τάσεις εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν Δημοσίας ‘Υγιεινῆς». Εἰς τὸ τελικὸν πρόγραμμα ἐτροποποιήθη ὡς κατωτέρω : «Βελτίωσις τῆς Νοσηλευτικῆς Δημοσίας ‘Υγιεινῆς». Τοῦτο δημιουργεῖ πολὺ ἐνδιαφέρονταν συζήτησιν διὰ τὸν διμιλητήν.

‘Ἄραγε, αἱ νέαι τάσεις σημαίνουν πάντοτε βελτίωσιν;

Μὲ ὅλας τὰς νεωτέρας γνώσεις τῆς Ἰατρικῆς καὶ τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἐπρεπε ἀσφαλῶς καὶ ὁ τομεὺς τῆς Δημοσίας ‘Υγιεινῆς, τοῦ ὅποίου η Νοσηλευτικὴ Δημοσίας ‘Υγιεινῆς ἀποτελεῖ οὐσιῶδες μέρος, νὰ εἶχε βελτιωθῆναι καὶ προοδεύσει. Ἐὰν τοῦτο δὲν εἴναι ἀληθές, τί ἡμποροῦμε νὰ κάμωμεν δι' αὐτό;

Κατ' ἀρχὴν δὲς δώσωμεν τὸν δρισμὸν

τῆς Νοσηλευτικῆς Δημοσίας ‘Υγιεινῆς.

Συμφώνως πρὸς τὴν 4ην ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐμπειρογνωμώνων ἐπὶ τῆς Νοσηλευτικῆς τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως ‘Υγείας «Ἡ Νοσηλευτικὴ Δημοσίας ‘Υγιεινῆς εἴναι εἰδικὸς κλάδος τῆς Νοσηλευτικῆς, ἡ δροία συνδυάζει τὴν τέχνην τῆς νοσηλείας, δημοσίαν ὑγιεινὴν καὶ μερικὰς πλευρὰς κοινωνικῆς βοηθείας. Λειτουργεῖ δὲ ὡς μέρος τοῦ ὅλου προγράμματος τῆς Δημοσίας ‘Υγιεινῆς, ἡ δροία σκοπὸν ἔχει νὰ προαγάγῃ τὴν ὑγείαν, νὰ βελτιώσῃ τὰς συνθήκας τοῦ κοινωνικοῦ καὶ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας καὶ εἰς τὴν πρόληψιν τῆς νοσηρότητος καὶ τῶν ἀναπτηριῶν τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀσχολεῖται η Νοσηλευτικὴ Δημοσίας ‘Υγιει-